

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra filozofie

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce (co se nehodí, škrtněte): diplomová / ~~bakalářská~~

Posudek (co se nehodí, škrtněte): vedoucího / ~~oponenta~~

Práci hodnotil(a) (u externích hodnotitelů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Mgr. Karolína Jiráková, Ph.D.

Práci předložil(a): Bc. Nikola Chmelířová

Název práce: Žena v myšlení starého Řecka. Exkurz k tragickým hrdinkám v Euripidových dramatech.

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce je nahlédnout na místo a postavení ženy v rámci myšlení starého Řecka prostřednictvím Euripidových tragických textů. To, že se jedná o perspektivu specifickou, diplomantka sama dobře reflektuje, když ve svém úvodu upřesňuje, že bude sledovat vybrané postavy „v souvislosti s otázkou, zda je možné Euripida chápat jako autora proženského“ (s. 7). Dále studentka cíl práce doplňuje o zvolenou interpretační perspektivu. Jejím předpokladem je, že se v jednání tragických hrdinek „odráží vlastní Euripidův postoj“. Cíl práce byl beze sporu naplněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Jedná se o téma náročné, ale vhodné k vypracování na magisterské úrovni studia. Obtížnost tématu je v tomto případě umocněna rizikem, že by autorka pod dojmy plynoucími z četby tragických textů mohla zapomenout na odlišnost řeckého světa, který chápe rozdělení mužského a ženského světa na úrovni společenské i symbolické zcela specifickým způsobem. Dalším potenciálním problémem by mohlo být nereflektované sklouznutí k feministicky laděné interpretaci postav i Euripida samotného. Diplomantka si je těchto úskalí vědoma, a proto se jim úspěšně vyhnula.

Tvůrčí přístup autorky se zřetelně projevuje v průběhu celé práce, ilustrovat to lze na jejich důležitých metodických rozhodnutích, která ovlivňují celkovou podobu textu. Jmenovat lze zavedení pojmové dvojice *vnitřní–vnější*, kterou diplomantka nachází ve filosofických eseích Jeana-Pierra Vernanta a jeho žáků, rozvádí ji a činí z ní jeden z hlavních interpretačních klíčů. Bc. Chmelířová za jeho pomoci přesvědčivě ukazuje, že rozdělení mužského (veřejného) a ženského (skrytého) světa není v řeckém myšlenkovém prostředí absolutní a sleduje jejich vzájemné prostupování s důrazem na prolamování skryté sféry do veřejného prostoru. Za velmi zajímavé považují použití tohoto rozlišení mezi vnějším a vnitřním při téměř topologické interpretaci tragické pasáže z *Ifigénie v Aulidě*, kde Agamemnón vykazuje svou ženu i dceru z prostoru veřejného do vnitřního (s. 58).

Dalším tvůrčím aspektem práce je zavedení typologie ženských charakterů. Rozlišení do dvou hlavních typů nevzniklo uměle, nýbrž bylo stanoveno až poté, co se diplomantka seznámila s Euripidovými dramaty. Příznačně pro výkladovou perspektivu práce se nejedná o typologii statickou. Diplomantka díky dynamickým typům vysvětluje nejen jednání postav ve vybraných pasážích, nýbrž se vztahuje k Euripidově myšlení vůbec, kde akcentuje *možnost volby* a *možnost proměny názorů*.

Studentka se vyvarovala nadbytečnému převypravování děje tragédií, naopak se soustředí na výběr reprezentativních pasáží a jejich analýzu a interpretaci. Vyzdvihnout je třeba práci odvedenou při četbě odborné literatury především v anglickém jazyce, studentka vybrané tituly nevyužívá utilitárně, nýbrž je s různými

badatelskými pozicemi v kriticky diskusním vztahu. Z hlediska čtenáře je třeba vyzdvihnout rozhodnutí diplomantky uvádět za každým podstatným celkem práce rekapitulaci hlavních výsledků.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Formální zpracování textu odpovídá požadavkům kladeným na diplomovou práci. Diplomantka postupuje ve svém textu promyšleně a systematicky, což se odráží v jasné a přehledné struktuře. Jazykový projev studentky je velmi dobrý, vzhledem k mnohvrstevnatému charakteru tragických textů, který se odráží v jednání sledovaných postav (které lze interpretovat různými způsoby a na různých úrovních), se místy text Bc. Chmelířové stává stylisticky kostrbatým. Nicméně důležité je, že myšlenky jsou formulovány zcela explicitně, a právě hloubka a srozumitelnost předložené interpretace je zásadní.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Celkový dojem z práce je výborný. Pokud bych měla stručně vyzdvihnout klady práce (neboť k důležitým obsahovým místům textu jsem se již vyjádřila ve druhém bodu tohoto posudku), pak by mezi ně patřila systematická práce založená na četbě a citlivém a reprezentativním výběru pasáží z tragédií, výklad založený na porozumění různým badatelským pozicím, a především pak zavedení vlastního interpretačního klíče zohledňujícího dynamiku Euripidových textů (dvojice *vnitřní–vnější*, typologie postav), který diplomantce umožňuje nabídnout svébytnou interpretaci vybraných tragických hrdinek. Drobné nedostatky textu je možné nalézt v první části práce, kde místy dochází ke schematizujícím (nikoli však chybným) tvrzením na půdě společensko-historického kontextu a k několika drobným odbočkám, které v kontextu celku práce nehrají důležitou roli a z hlediska čtenáře/badatele mohou působit nadbytečně.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. U obou zavedených typů ženských postav hovoříte o prolamování charakterových vlastností či zdatností, které jsou v řeckém prostředí spjaté spíše se sférou vnějšího/veřejného/mužského. Když v rámci krizové situace dojde k jejich projevení, řekla byste, že se jedná spíše o odhalení toho, k čemu měla hrdinka sice skrytý, ale přece jen přirozený sklon, anebo dojde na základě konkrétní situace, které čelí, k proměně (odpověď lze postavit na konkrétním příkladu/příkladech)?
2. Ve své práci představujete Médeu jako tragickou hrdinku, která koná na základě promyšleného rozhodnutí (a vymezujete se tak například vůči interpretacím, které v zabití dětí vidí zoufalý iracionální akt), přesto jí však nezabavujete emoční stránky. Jak byste v rámci svého čtení vysvětlila impuls, který jejímu racionálnímu kalkulu bezprostředně předchází, tedy Iásonovu zradu a zlobu z ní plynoucí? Jak vysvětlujete spojení silného afektivního hnutí (zlobu) s precizně připraveným plánem pomsty? Je podle Vás pocit'ování zloby pocházející ze zrady ve *vnitřní* sféře typicky ženskou reakcí (a jde tedy o určitý paradox racionální pomsty založené na iracionálním hnutí mysli)? Otázka má mnoho vrstev, vyberte si sama, kterou z nich budete akcentovat.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Navrhuji známku „výborně“.

Datum: 18. 5. 2021

Podpis: